

Хемостаза

Проф Др Владимир Јуришић

Циљ

- Студент треба да разуме основне механизме поремећене коагулације
- Да схвати који су основни разлози настанка крварења, настанка тромбоза и механизми настанка ДИК-а
- Потребно је да студент упозна основне тестове у испитивању хемостазе

ХЕМОСТАЗА = ПРОЦЕС ЗАУСТАВЉАЊА КРВАВЉЕЊА

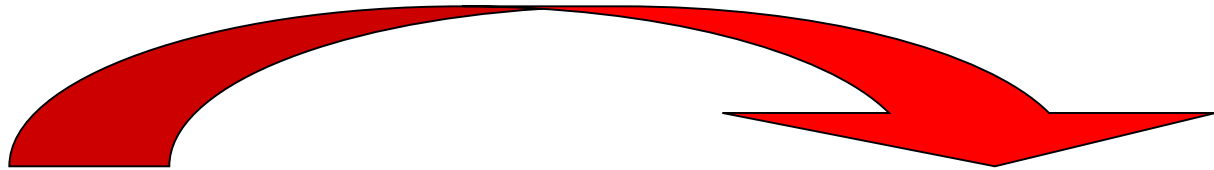
1) Васкулни чиниоци (крвни суд)

3) Специфичне беланчевине плазме,

2) Тромбоцити,

4) Коагулација и фибринолиза

Повреда крвног суда

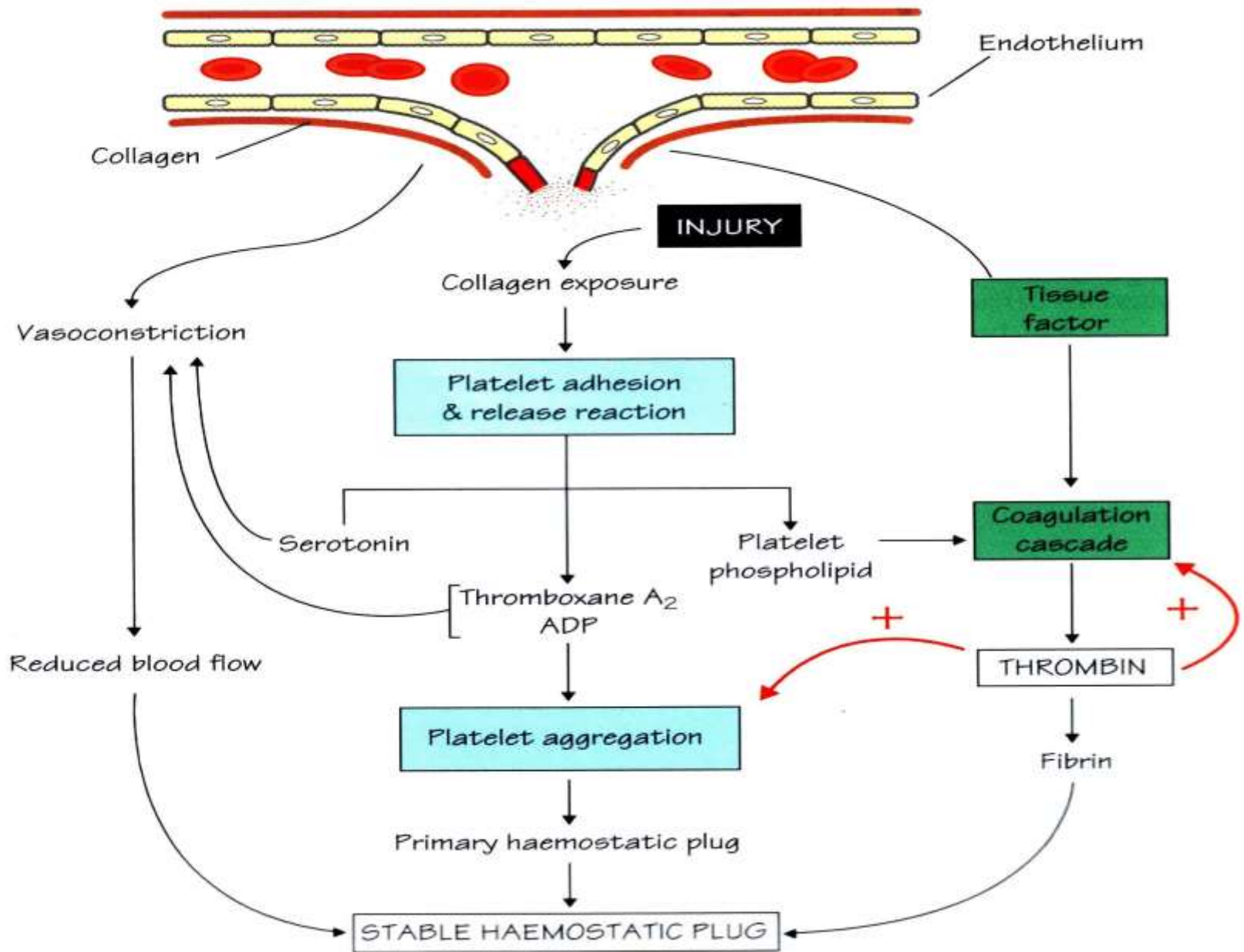

Антитромбогени

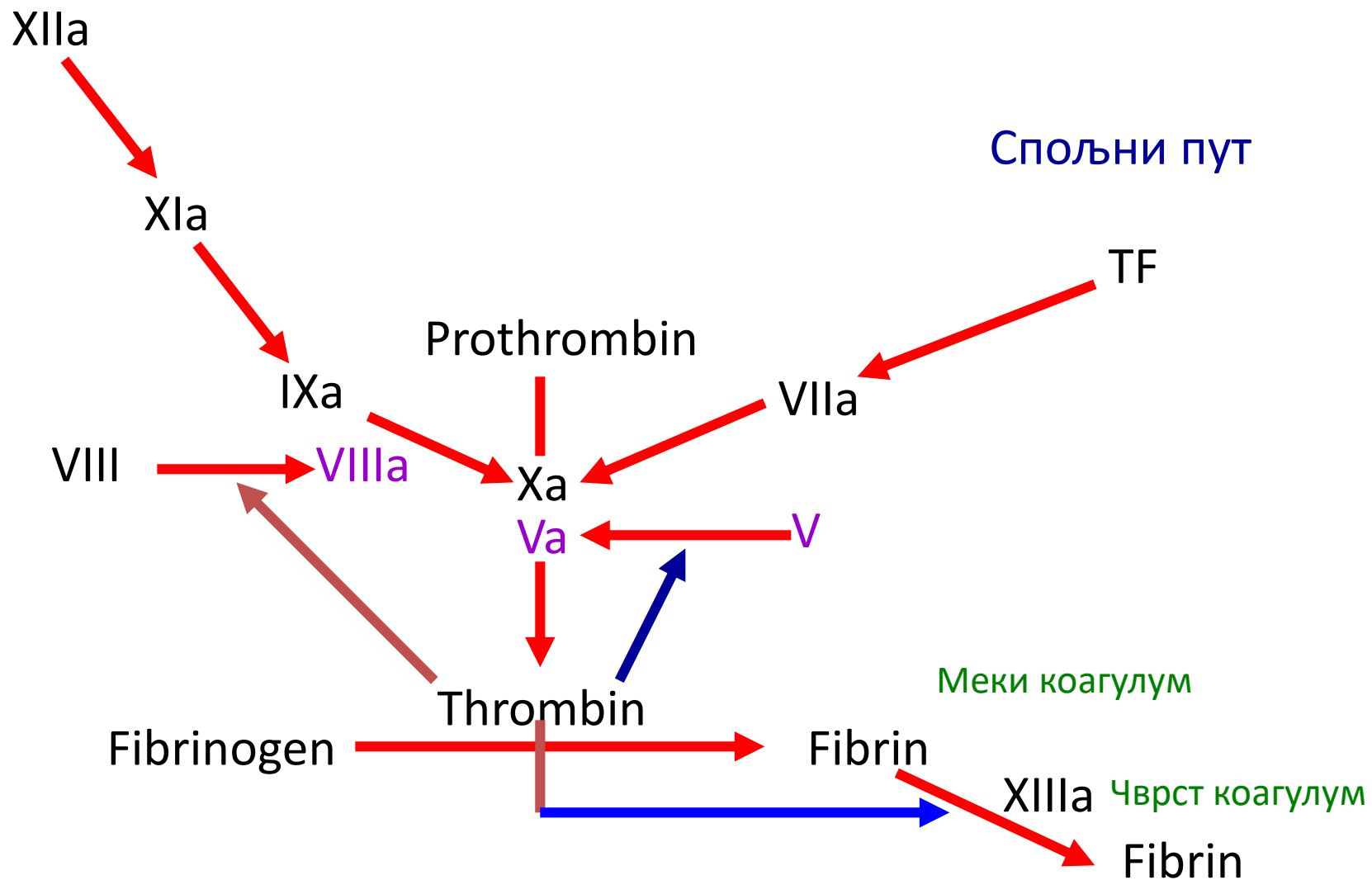
(фаворизују течно стање крви)

Тромбогени

(фаворизују коагулацију)

Унутрашњи пут

Васкулна фаза :

Вазоконстрикција, ослобађање ткивног фактора (TF) и простациклина после повреде зида крвног суда

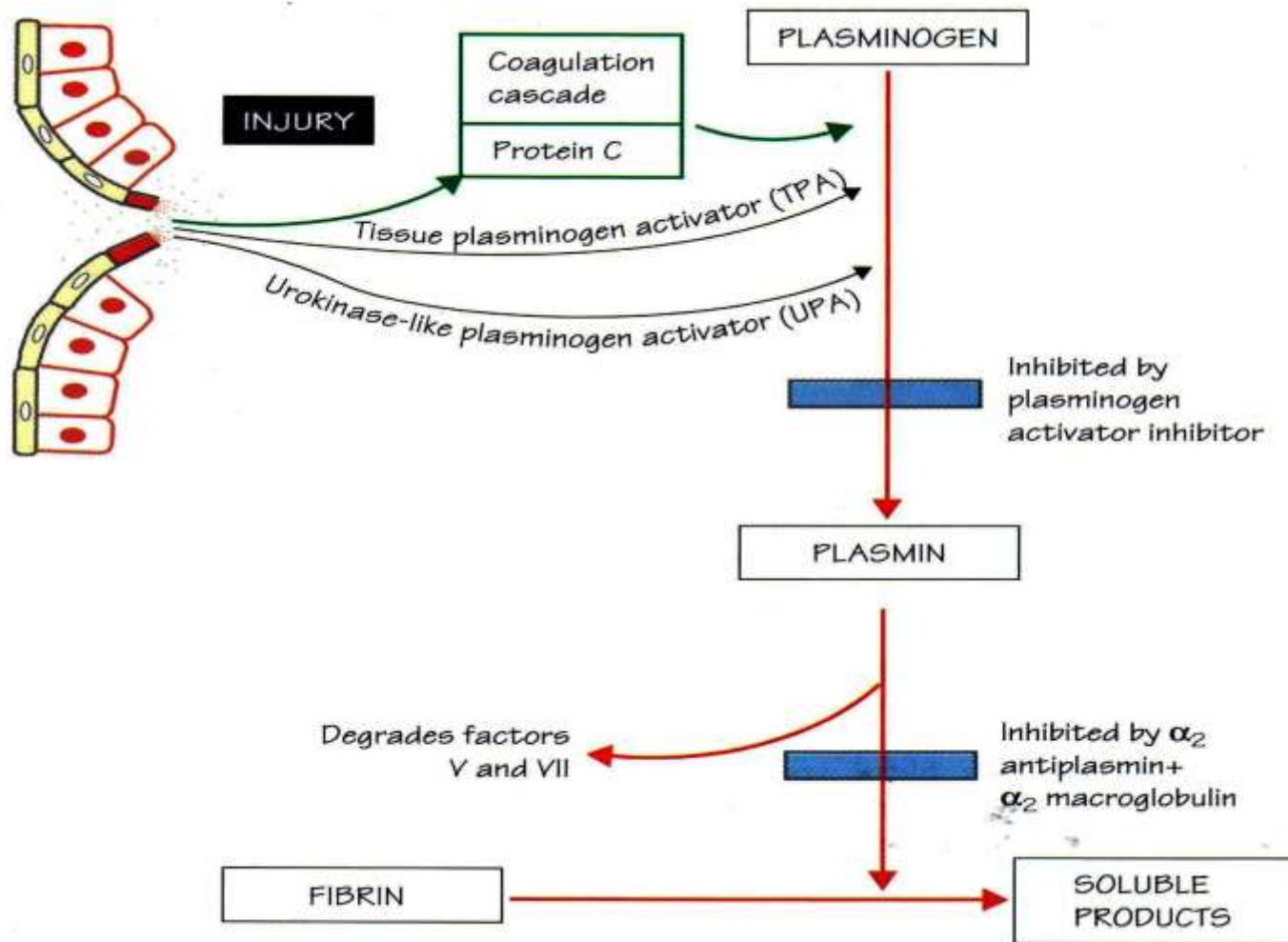
Тромбоцитна фаза:

атхезија, агрегација, ослобађање ADP и простациклина

Активација фактора коагулације:

низ каскадних реакција које доводе до продукције тромбина и претварање фибриногена у фибрин

Фибринолиза: ограничава ширење тромба ван места повреде, доводи до лизе тромба и зарастања ране

1) Васкулни поремећаји :

а) Наследни:

Хередитарна телеангиектазија, недостатак слојева крвног суда, проширења крвног суда, анеуризме = руптура крвног суда

б) Сечени:

Васкулитиси - запаљења, алергије, недостатак витамина Ц, диспротеинемије (таложeње липида), таложeње амилоида, примена кортикостероида,

последице:

крвављење, петехије, спонтана крвављења из мукоза

Петехије по кожи

Тромбоцитни поремећаји:

А) Квантитативни

- Тромбоцитопеније $< 4.0 \times 10^9/\text{л}$ = смањење броја тромбоцита:
  - Смањено стварање тромбоцита (разлози): урођено, лекови, зрачење
  - Повећана разградња (ствратање А_т на тромбоците, ИТП - тромбоцитна тромбоцитопенијска пурпура), хијалини тромби, примена злата, хепарина, ДИК
  - Повећано депоновање (хиперспленизам)

Б) Квалитативни

- Поремећај функције тромбоцита :
  - Наследни – недостатак рецептора за von-Willenbrandov фактор (на тр =нема адхезије)
  - Недостатак рецептора за фибриноген, = нема агрегације
  - Поремећај секреције – нема серотонина, Са 2+, ADP, АТР, нема фибриногена, ТФ-4,
  - Стечени – уремија, инсуфицијенција јетре, лекови, инхибитори фосфодиестеразе, цефалоспорини, примена цитостатика, код леукемија, диспротеинемија.....

Поремећаји коагулације

А) Наследни поремећаји

1) Хемофилија А недостатак VIII фактора

2) Хемофилија Б недостатак IX фактора

- Гени су на X хромозому ,
- Спонтана крвављења у зглобовима, мишићима, после вађења зуба, у ЦНС,

3) Von Willebrand-ова болест , аутосомно доминантно наследје

- vWF – ендотелијалне ћелије и мегакариоцити = адхезија, активација Тр

Б) Сечени поремећаји

- Инсуфицијенција јетре = смањења свих фактора коагулације, хипопротромбинемија, хипофибриногенемија или потпун недостатак
- недостатак витамина К
- Постојање АТ на факторе коагулације (IgG класе) – инхибитори коагулације
- Лупус антикоагулант - антитело на фосфолипиде = крвављење, спонтани побачаји
- Недостатак витамина К, < функција фактора II, VII, IX, X због смањеног лучења жучи и смањене растворљивости у мастима , лоше реапсорпције

Хемофилија

- Мутација гена
  - одсуство синтезе фактора
  - смањена синтеза фактора
  - синтеза нефункционалног фактора
- Рецесивно наслеђивање
- Синтеза: јетра, слезина, лимфни чворови
- У циркулацији: комбинација са vWF

ТИПОВИ ХЕМОФИЛИЈЕ А

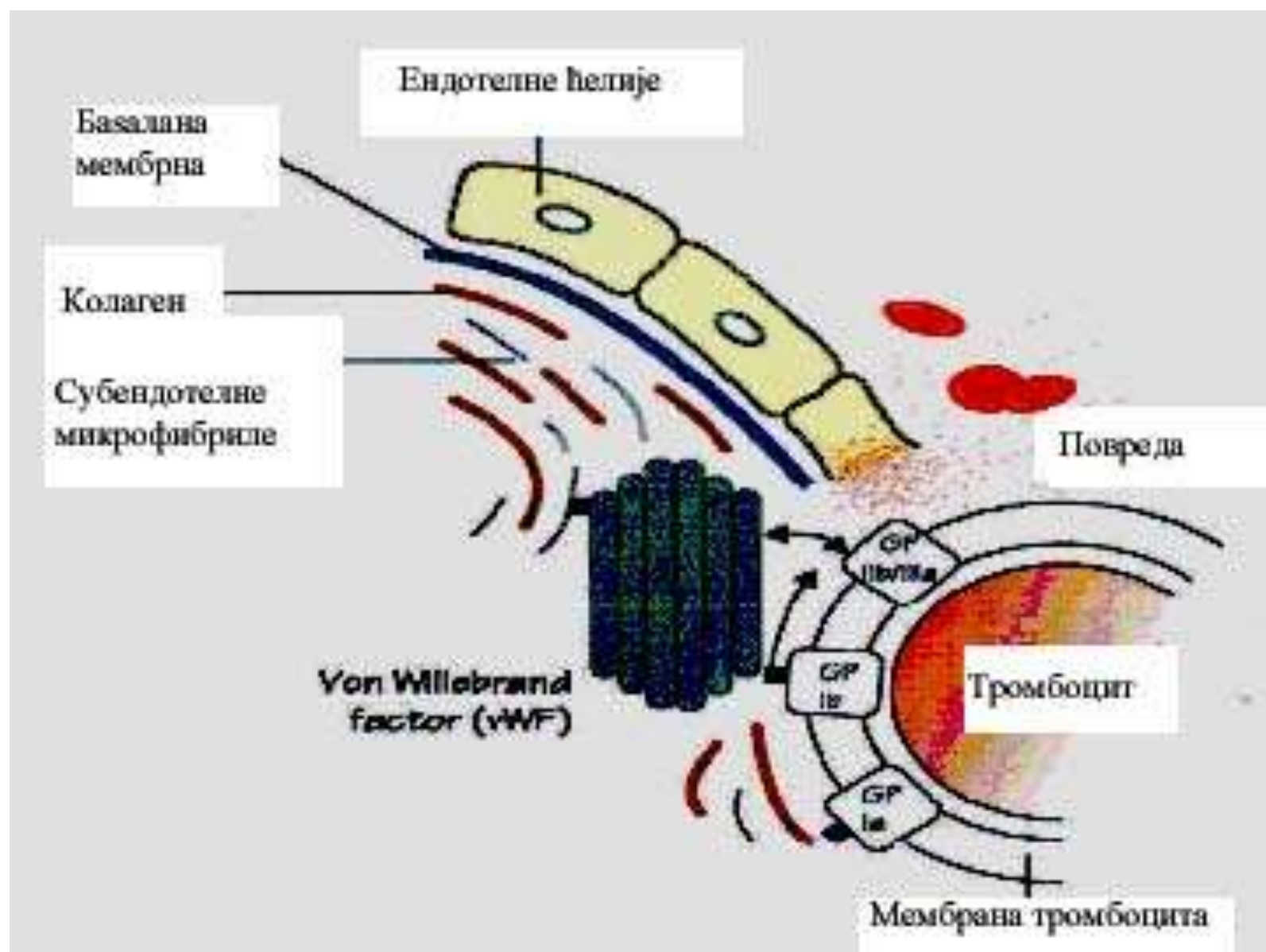
- Тешка хемофилија – испод 2% FVIII
- Умерена хемофилија – 2 - 10% FVIII
- Блага хемофилија – 20 – 30% FVIII

- Клиничке манифестације
  - крварења у зглобове и мишиће,
постоперативна крварења
- Лабораторија
  - РТВ – продужено
  - РВ, ТВ, вр. крварења - нормално

VON WILLEBRAND- ова БОЛЕСТ

Erik von Willebrand, 1924.g.

Клиничке манифестације

- Мукокутана крварења
- Епистаксе
- Гингивална крварења
- Менорагије
- ГИ крварења
- Постоперативна крварења
- Посттравматска крварења

Поремећаји коагулације

- У нормалним физиолошким условима = нема коагулације
  - 1) нема активних плазминских фактора коагулације
  - 2) Постоје антикоагуланати или инхибитори коагулације
  - 3) постоји нормална фибринолиза
- Инхибитори су:
  - Антитромбин III – инхибира тромбин, активисане факторе IV, X, XI
  - Хепарин појачава дејства антитромбина III
  - Протеин Ц – тромбин и тромбомодулин стварају активни облик
  - Фибринолиза – разарање крвног угруска, под дејством плазмина
  - Плазмин настаје после дејства активатора: контакт, ткивни плазминоген (ендотелијалне ћелије, урокиназа (из мокраће), стрептокиназа (из бактерија))

Оријентациони тестови

- Информација о крвављењу и/или смањен број тромбоцита
- Продужено време крварења код смањеног броја тромбоцита и поремећене функције тромбоцита али потребни додатни тестови
- Парцијално протромбинско време (ПТТ) је нормално уколико је унутрашњи пут коагулације функционалан
- Тромбинско време (ТТ) је продужено ако постоји поремећај претварања фибриногена у фибрин. Одредити фибриноген и евентуално присуство антитромбина
- Измењено протромбинско време (ПТ) указује на поремећај V, VII фактора коагулације

Тромбозе

- **Заживотно згрушавање крви у крвним судовима и стварање опструкције протоку крви**
  - Недостатак чиниоца антикаоагулације АТ Тр III, протеина С,
- **Предиспонирајући фактори:**
  - Успорена циркулација, лежање, пушење, дијабетес (макро и микроангиопатије), хиперлипидемија, хипертензија
- **Поремећај крвних судова**
  - атеросклероза, поремећај крвотока, активација коагулације после повреде, инфекције, имунски механизми....
- **Поремећај коагулације:**
  - обољење јетре, малигнитети, аутоимунсе болести
- **Манифестације:**
  - Артеријске и венске (површне , дубоке)
  - локални застој крвотока, емболије (срце)
  - Честа су понављања тромбоза,
  - дуготрајна = атрофија коже, улцерације, некрозе, инфекције.....

Фактори ризика

- Хипертензија
- Пушење
- Дијабет
- Хиперлипидемија
- Homocysteinemia
- Тромбоцитемија
- Повећање фактора VIII, фибриногена
- Лупус антикоагулант

ДИК

- Дисеминована интраваскуларна коагулација
или
  - (Потрошна коагулопатија)
  - (потрошни тромбохеморагијски синдром)
  - (дефибринација)
-
- Дик је свеопшти поремећај хемостазе
  - у целини обухвата поремећаје:
-
- Крвних судова
  - Тромбоците
  - Коагулацију
  - Фибринолизне механизме
  - Инхиботоре , кинин
  - Систем комплемента

ДИК

Узроци настанка

Инфекција, сепса, менингитис, пост партално, хематолошки поремећаји, леукемије, лимфоми, солидни тумори, пострауматска стања, алергија, акутни дистрес синдром плућа, адренална некроза, јетрина дисфункција, кожна пурпура, тромбоемболије, тешке операције, екстра-корпорална циркулација,

Механизам настанка

- Поремећај почиње активацијом фактора коагулације, али долази до трошења фактора коагулације те имамо **микротромбе и крварење**
- наступа фибринолиза, расте концентрација фибрин деградационих продуката, ремети се функција тромбоцита = настају крвављења

Дијагностика ДИК-а

Тромбоцитопенија

Периферни размаз – фрагментација еритроцита

Продужено
Време крварења
Протромбинско време
Активирано РТТ
Тромбинско време

Фибриноген снижен

D-димери повишени јер се претерано стварају

Фактори коагулације:

FV i FVIII веома ниски јер се троше

ДИК

